

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
Creative Leadership of School Administrators at Debsirin Phukhae Saraburi
School under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office

นนทิภา โรจนะบุรานนท์¹ ประดิษฐ์ ฉัตรจรตกุล²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nontipha Rotchanaburanon¹ Pradit Chatcharatkoon²

Nakhonratchasima College

*Corresponding Author, E-mail: 6604033200140@nmc.ac.th, pradit_chat@hotmail.com

(Received: 12 February, 2024 ; Edit: 24 February, 2025; accepted: 27 February, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 92 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านความท้าทายไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research aimed to study and compare the creative leadership of school administrators at Debsirin Phukhae Saraburi School under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, classified by educational levels and work experience. The sample group consisted of 92 participants, including school administrators, teachers, and educational personnel from Debsirin Phukhae Saraburi School for the academic year 2024. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with a content validity index ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.92. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results found that

1. The creative leadership of school administrators at Debsirin Phukhae School, Saraburi, under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, was at a high level.
2. The comparison of creative leadership, classified by educational levels, showed no significant differences in both overall and specific aspects.
3. The comparison of creative leadership, classified by work experience, revealed statistically significant differences at the 0.05 level in overall aspects, except for vision, flexibility, and challenges, which showed no significant differences.

Keywords : School Administrator, Leadership, Creative Leadership

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกกระดับ โดยเฉพาะในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบการศึกษา ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมพร้อมผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคลากรวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนการศึกษา การจัดทำหลักสูตร กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนในการบริหารสถานศึกษา (James & Connolly, 2000)

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะ ผู้นำทางการศึกษา ซึ่งหมายถึง การดูแลรับผิดชอบตามตำแหน่ง และเป็นตัวอย่างของ ความเป็นผู้นำ (Leadership) ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ชักจูง กระตุ้น และจูงใจให้บุคลากรภายในโรงเรียนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (Hoy & Miskel, 2001) โดยภาวะผู้นำที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างราบรื่น และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้ เพ็ญญา ศรีแปลก (2563 : 20) กล่าวว่าผู้นำอาจเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่มีตำแหน่งก็ได้ โดยพฤติกรรมของผู้นำที่ดีจะสามารถ โน้มน้าวและจูงใจผู้อื่น ให้ปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการ หรือคำสั่งของตนด้วย ความร่วมมือและเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงและ การแข่งขันสูง สถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน การปรับตัวต่อการศึกษาในยุคดิจิทัล เช่น การเรียนออนไลน์ และการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงของสังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีศักยภาพและปรับตัวได้ดี เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องนำเทคนิคและกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยทฤษฎีการบริหารต่าง ๆ เปรียบเสมือนเครื่องมือนำทาง ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ หนึ่งในแนวทางที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ คือ การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการส่งเสริมและแนะนำ กระบวนการใหม่ๆอย่างเป็นระบบพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างยืดหยุ่น โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีมุมมองเชิงบวกใช้วิกฤตให้เป็นโอกาส และสร้างสรรค์นวัตกรรมในการจัดการศึกษา (Basadur, 2008) การใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับครูและบุคลากร สนับสนุนให้เกิด การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้บุคลากรมีขีดความสามารถในการแก้ปัญหา มีมุมมองเชิงบวก และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง (เตือนใจ สุนกุล, 2562)

ในบริบทของ โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี พบว่ามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน แต่ยังพบปัญหาในการจัดสรรบุคลากร ขาดความต่อเนื่องในการนำภาระไปใช้ และการทำงานขาดการติดตามผลอย่างเป็นระบบ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถปรับกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี จะช่วยให้ทราบถึงปัญหาและข้อมูลเชิงลึกในการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้มี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่สามารถนำพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้าง โอกาสการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 92 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 74 – 84)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก พัทรี อินทาปัจ (2563) ได้จำนวนแบบสอบถาม 35 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี อำเภอลำลูกเกดจังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระบุรี

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 35 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .922

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 92 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด : 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความท้าทาย ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านจินตนาการ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.36	0.51	มาก	1
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.33	0.49	มาก	3
3	ด้านจินตนาการ	4.26	0.62	มาก	5
4	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.29	0.59	มาก	4
5	ด้านความท้าทาย	4.34	0.59	มาก	2
ภาพรวม		4.32	0.51	มาก	

จากตาราง ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ด้านความท้าทาย ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.59) และด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.49) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจินตนาการ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.35	0.54	4.39	0.49	-.327	.745
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.30	0.51	4.39	0.44	-.730	.467
3	ด้านจินตนาการ	4.21	0.66	4.37	0.52	-1.148	.254
4	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.27	0.61	4.34	0.53	-.523	.602
5	ด้านความท้าทาย	4.30	0.61	4.40	0.55	-.765	.446
ภาพรวม		4.29	0.53	4.38	0.45	-.785	.435

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.18	0.58	4.42	0.49	-1.915	.059
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.16	0.45	4.38	0.49	-1.910	.059
3	ด้านจินตนาการ	4.00	0.68	4.34	0.58	-2.259*	.026
4	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.05	0.58	4.36	0.57	-2.218*	.029
5	ด้านความท้าทาย	4.22	0.58	4.37	0.59	-.995	.323
ภาพรวม		4.12	0.51	4.38	0.49	-2.056*	.043

*p < .05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านความท้าทาย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์หลากหลายด้าน อาทิเช่น การบริหารงานของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี มีการมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิเช่น ศูนย์การเรียนรู้และพิพิธภัณฑ์โรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี มีการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมในทุกๆระดับ มีการจัดการอบรมครู และประกวดนวัตกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยทางโรงเรียนมีพิจารณาแนวทางดังนี้ กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน คือการวางเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาของโรงเรียน และสามารถสื่อสารให้บุคลากรและนักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญ อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารโรงเรียนใช้คำพูดหรือการกระทำที่สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรและนักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง มีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ กระตุ้นการคิดนอกกรอบ เปิดโอกาสให้

บุคลากรและนักเรียนเสนอความคิดเห็นหรือแนวคิดใหม่ๆ มีจุดมุ่งหมายสำหรับให้นักเรียนไปแสดงความคิดเห็น จึงทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้บริหารของโรงเรียนยังมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารตามสถานการณ์ เช่น การจัดการเรียนการสอนในช่วงวิกฤต เมื่อโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบ Online สถานการณ์ไวรัสโควิดที่ผ่านมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ สุนกุล (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ นิลพันธุ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ในทุกองค์ประกอบทั้งการบริหารเวลา การไว้วางใจ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี โดยทั้งสองงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความไว้วางใจในทีมงาน การสื่อสารที่ชัดเจน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถ วางแผนและแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งพบเห็นได้ชัดในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี ที่ผู้บริหารมีการส่งเสริมการคิดนอกกรอบและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารตามสถานการณ์ เช่น การจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด 19 และยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารวิสัยทัศน์ ที่ชัดเจนและการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรและนักเรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยี ที่เน้นในงานวิจัยของธนาภรณ์ ยังสอดคล้องกับการปรับตัวของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี ที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีรูปแบบการบริหารที่มุ่งเน้นการสร้าง ความเท่าเทียมในทุกระดับการศึกษา เช่น การสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างทั่วถึง ทำให้บุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ในทุกบริบทของการทำงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิบติซาม เจะหะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2" ผลของการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่มี ความแตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา ผู้บริหารสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ พร้อมทั้งสนับสนุนบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนานวัตกรรม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ บุญมี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่าผู้บริหารมีความโดดเด่นในด้าน

การใช้วิสัยทัศน์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่มีความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีพื้นฐานการศึกษาต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาคในทุกกลุ่มเป้าหมาย การที่ผลการเปรียบเทียบไม่แตกต่างกันในครั้งนี้ จึงอาจสะท้อนถึงมาตรฐานการบริหารงานที่มุ่งเน้นความครอบคลุม การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ในระดับองค์กร และการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และความร่วมมือในทุกระดับการศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พญาศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความหลากหลายในประสบการณ์การทำงานของบุคลากร โดยผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีความเชี่ยวชาญในการวางแผนแก้ไขปัญหาและสามารถจินตนาการถึงแนวทางใหม่ ๆ ในการจัดการสถานการณ์ได้อย่างสร้างสรรค์ ในขณะที่บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปียังอยู่ในช่วงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิมาพร มงคลแสง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสามารถวัดได้จาก 5 ด้าน ได้แก่ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การเจรจาต่อรอง การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้าน การใช้ นวัตกรรมและการสื่อสาร ที่ผู้บริหารสามารถพัฒนาขึ้นได้จากประสบการณ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ โพดาพล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นถึงการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างแรงบันดาลใจ และการสนับสนุนบุคลากร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้าน การสร้างแรงบันดาลใจและการตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ ที่สนับสนุนแนวคิดโดยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผ่านการสะสมประสบการณ์ ซึ่งช่วยให้สามารถปรับตัวและนำแนวทางใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ชูรา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทักษะการบริหารและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษา หรือ เขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในทุกกระดับ และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมหรือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้าน จินตนาการและการแก้ปัญหา เพื่อสร้างความสามารถในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือ เขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงาน และนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงาน โดยเฉพาะในด้านที่พบว่ามี ความแตกต่างกัน เช่น การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และการใช้จินตนาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และขยายผลการวิจัย โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพของการศึกษา

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในบริบทของสถานศึกษา ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเปรียบเทียบความหลากหลายและหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารในแต่ละบริบท

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- เตือนใจ สุนกุล. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ธนาภรณ์ นิลพันธ์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชร อินทาบัจ. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญภา ศรีแปลก. (2563). ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ทิมาพร มงคลแถลง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไลวรรณ บุญมี. (2563). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อิตติขาม เจะหะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัตนภรณ์ ชูรา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- James, C., & Connolly, M. (2000). *Effective change in schools*. Routledge.

- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). McGraw-Hill.
- Basadur, M. (2008). *Creative leadership*. McGraw-Hill.